

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภายหลังจากเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ในปี พ.ศ. 2540 ผู้ประกอบการในประเทศไทยส่วนใหญ่ต้องประสบปัญหาในการดำเนินงาน บริษัทต่าง ๆ ประสบผลขาดทุนและหลายฝ่ายกล่าวโทษงบการเงิน รวมทั้งมาตรฐานการบัญชีของไทยว่าเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดวิกฤตการณ์ การเปิดเผยข้อมูลที่ไม่โปร่งใส มาตรฐานการบัญชีที่ไม่ทัดเทียมกับประเทศที่พัฒนาแล้ว ทำให้งบการเงินของบริษัทไทยไม่ได้ส่งสัญญาณเตือนว่าบริษัทกำลังมีปัญหา ส่งผลให้นักลงทุนตัดสินใจผิดพลาดและเกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจอย่างมาก ซึ่งนักบัญชีก็ยอมรับข้อกล่าวหาดังกล่าว เพราะในหนังสือแสดงเจตจำนงฉบับหนึ่ง ที่ไทยมีกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ระบุว่า ไทยจะยกระดับมาตรฐานการบัญชีขึ้นเป็นมาตรฐานที่ดีที่สุดในระดับสากล (อังครัตน์ เจริญบริวัฒน์, 2544, หน้า 8)

หลังจากสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยได้ระดมออก มาตรฐานการบัญชี ทั้งที่เป็นของใหม่และแก้ไขของเดิมจำนวนมาก รวมถึงมาตรฐาน ฉบับที่ 36 เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น โดยมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ โดยกำหนดให้ถือปฏิบัติสำหรับงบการเงินรอบระยะเวลาบัญชีในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2542 เป็นต้นไป โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะกำหนดวิธีปฏิบัติทางบัญชีเพื่อให้มั่นใจว่ากิจการจะไม่แสดงราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ สูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์ กล่าวคือ ณ วันที่ในงบการเงิน ถ้ามีข้อสงสัยถึงการด้อยค่าของสินทรัพย์ กิจการต้องคำนวณหามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบหามูลค่าที่สูงกว่าระหว่างมูลค่าขายสุทธิกับมูลค่าจากการใช้ ถ้ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชี แสดงว่าสินทรัพย์เกิดการด้อยค่าขึ้น ซึ่งกิจการต้องบันทึกลดมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ลงให้เท่ากับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน และต้องรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าดังกล่าวในงบกำไรขาดทุน

การปฏิบัติตามมาตรฐานการด้อยค่า ทำให้กิจการมีความยุ่งยากและมีค่าใช้จ่าย ในการประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน อย่างไรก็ดี เนื่องจากมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนเป็นเรื่องของการประมาณการ ทำให้มีข้อสงสัยเกี่ยวกับมูลค่าดังกล่าวว่าเป็น มูลค่าที่แท้จริงหรือไม่ เช่น ในกรณีที่มีการประเมินมูลค่าจากการใช้ การคาดการณ์กระแสเงินสดสุทธิในอนาคต หรืออัตรา

กระแสเงินสดที่ใช้ในการคิดลด ล้วนมีความไม่แน่นอน และเป็นสมมติฐานที่ขึ้นอยู่กับผู้บริหารและ / หรือ ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้สอบบัญชี ที่ปรึกษาการเงิน และ บริษัทประเมินราคา เป็นต้น

เนื่องจากการซื้อขายมีกระบวนการที่ยุ่งยาก ทั้งการประมาณผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจ เพื่อพิจารณาข้อบ่งชี้ มูลค่าที่จะได้รับคืน ซึ่งอาจทำให้เกิดการซื้อขายจำนวนมากในปีที่เศรษฐกิจตกต่ำ และการกลับรายการซื้อขายเหล่านั้นในปีที่เศรษฐกิจฟื้นตัว ในแต่ละอุตสาหกรรมมีความเสี่ยงในแต่ละอุตสาหกรรม หรือในแต่ละธุรกิจที่แตกต่างกันไป รวมทั้งขนาดของกิจการที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการซื้อขายของสินทรัพย์

งานวิจัยฉบับนี้ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่เป็นลักษณะเฉพาะของกิจการที่มีผลกระทบต่อการซื้อขายของสินทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะของธุรกิจที่ทำให้เกิดการซื้อขายแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากปัจจัยทางด้านกลุ่มอุตสาหกรรม ขนาดของกิจการ และสำนักงานสอบบัญชี

ปัจจัยทางด้านความแตกต่างระหว่างกลุ่มอุตสาหกรรม เป็นปัจจัยภายนอกที่เกิดขึ้นจากระดับความเสี่ยงในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมที่แตกต่างกัน โดยเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างของคุณภาพกำไร ซึ่งการซื้อขายของสินทรัพย์เป็นแนวปฏิบัติตามมาตรฐานบัญชี เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดคุณภาพกำไร Bernstein and Wild (2000 อ้างถึงใน อังครินทร์ เปรียบจริยวัฒน์, 2544, หน้า 8) กล่าวถึงกำไรที่มีคุณภาพว่า คือ กำไรที่สะท้อนถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานที่แท้จริงของกิจการ และสิ่งที่กำหนดความแตกต่างของคุณภาพของกำไรในแต่ละกิจการสามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. นโยบายการบัญชี (Accounting Principles) การเลือกนโยบายการบัญชีของแต่ละกิจการที่ค่อนข้างไปในทางระมัดระวัง (Conservative) หรือหละหลวม (Liberal) เพราะเป็นที่ยอมรับกันว่ากำไรที่มีคุณภาพเกิดจากการที่กิจการเลือกใช้นโยบายบัญชีที่สมเหตุสมผลและระมัดระวัง

2. การประยุกต์นโยบายการบัญชี (Accounting Application) การใช้ดุลยพินิจในการวิเคราะห์ ค่าใช้จ่ายของผู้บริหารในแต่ละกิจการ (Discretionary Expenses) เช่น ค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนา ค่าซ่อมแซมและค่าบำรุงรักษา ค่าโฆษณา ที่แตกต่างกัน

3. ความเสี่ยงทางธุรกิจ (Business Risk) คือ ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการทำกำไรของกิจการซึ่งประกอบด้วย ความเสี่ยงทางการเงิน ความเสี่ยงทางการบริหาร และความเสี่ยงทางอุตสาหกรรม ผลกระทบของวงจรธุรกิจ (Business Cyclical Effect) ประเภทของธุรกิจ ระดับความผันผวน โดยที่ความเสี่ยงทางธุรกิจนี้ไม่ได้เกิดขึ้นจากการกระทำของผู้บริหาร ตัวอย่างเช่น กิจการที่มีระดับความผันผวนของกำไรสูงย่อมมีความเสี่ยงทางธุรกิจสูงและส่งผลกระทบต่อคุณภาพของ

กำไร โดยความเสี่ยงทางธุรกิจดังกล่าว สามารถลดต่ำลงได้ด้วยการใช้กลยุทธ์และความเชี่ยวชาญในการบริหารของผู้บริหารในแต่ละกิจการ

ทั้งนี้ ในอดีต ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้จัดแบ่งหุ้นสามัญของบริษัทจดทะเบียนตามพื้นฐานการดำเนินธุรกิจหลัก เป็น 30 หมวดอุตสาหกรรม (Sector) โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาจากรายได้หลักของแต่ละบริษัทว่ามาจากธุรกิจใดเป็นสำคัญ นอกจากนี้ ยังมีกลุ่มบริษัทที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูกิจการ และตราสารการเงินประเภทอื่น ๆ ซึ่งการจัดกลุ่มอุตสาหกรรมตามวิธีดังกล่าว พบว่ามีปัญหาหลายประการ ดังนี้ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2546 ก, หน้า 12-15)

1. ขาดข้อมูลเชิงภาพรวม ซึ่งมีความจำเป็นสำหรับการพิจารณาการลงทุนจากภาพรวมของเศรษฐกิจระดับมหภาคและระดับอุตสาหกรรม ก่อนที่จะพิจารณาในเชิงลึกต่อ

2. การที่มีจำนวนหมวดอุตสาหกรรม (Sector) ค่อนข้างมากทำให้เกิดปัญหา เช่น

2.1 บริษัทจดทะเบียนค่อนข้างกระจุกกระจายอยู่ตามหมวดอุตสาหกรรมต่าง ๆ

ทำให้บางหมวดอุตสาหกรรมมีจำนวนบริษัทน้อย จนอาจทำให้ผู้ลงทุนไม่ให้ความสนใจ

2.2 บางหมวดอุตสาหกรรมมีชื่อไม่สอดคล้องกับธุรกิจของบริษัทที่อยู่ภายใต้หมวดนั้น ทำให้หลักทรัพย์ของบางบริษัทถูกมองข้ามจากผู้ลงทุนไป

ดังนั้น เพื่อขจัดปัญหาและข้อจำกัดต่าง ๆ ตลาดหลักทรัพย์จึงได้ปรับปรุงการจัดกลุ่มอุตสาหกรรมของบริษัทจดทะเบียนใหม่ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และสามารถสะท้อนภาพรวมของเศรษฐกิจอุตสาหกรรมของประเทศ ในการปรับปรุงการจัดกลุ่มอุตสาหกรรมใหม่ ได้เพิ่มการจัดกลุ่มในระดับใหญ่ที่เรียกว่า กลุ่มอุตสาหกรรม (Industry Group) ขึ้น จำนวน 8 กลุ่ม เพื่อเป็นการจัดรวมหมวดอุตสาหกรรม (Sector) ในปัจจุบัน ที่มีลักษณะธุรกิจที่สอดคล้องกันมาอยู่ด้วยกัน โดยจะยังคงหมวดอุตสาหกรรมไว้ภายใต้ 8 กลุ่มอุตสาหกรรม ซึ่งเริ่มใช้ ตั้งแต่ 1 มกราคม

2547

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้มีการแบ่งประเภทของกิจการออกได้ เป็น 5 กลุ่มตามปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความแตกต่างระหว่างอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันโดยพิจารณาจากวัฏจักรทางธุรกิจ สามารถแบ่งกลุ่มได้เป็น 5 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2546 ข, หน้า 15) ดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 อุตสาหกรรมสินค้าแปรรูป ซึ่งขึ้นอยู่กับกับวัตถุดิบที่จะนำเข้าสู่กระบวนการแปรรูปต่อไปเป็นสำคัญ เช่น อุตสาหกรรมอาหารกระป๋อง เป็นต้น

กลุ่มที่ 2 อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคที่ใช้สิ้นเปลือง เช่น อาหาร และเครื่องดื่ม เครื่องนุ่งห่ม ของใช้ประจำวัน ซึ่งขึ้นอยู่กับรายได้ของประชาชนโดยส่วนรวมเป็นหลัก

กลุ่มที่ 3 อุตสาหกรรมสินค้าบริโภคคงทน เช่น รถยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า ซึ่งปัจจัยที่มีผลกระทบสำคัญ ได้แก่ รายได้ และภาวะสินเชื่อ

กลุ่มที่ 4 อุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก ซึ่งปัจจัยที่มีผลกระทบสำคัญได้แก่ ความต้องการ และราคาสินค้าในตลาดโลก นโยบายการค้าของรัฐบาล

กลุ่มที่ 5 อุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับการเงินการธนาคาร ซึ่งขึ้นอยู่กับปริมาณเงินในระบบ เศรษฐกิจ นโยบายการบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน

Freeman (1987, p. 142) กล่าวว่า กิจกรรมขนาดใหญ่ จะมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้าน ราคาลัทธิทรัพย์มากกว่าการเปลี่ยนแปลงทางด้านกำไรทางบัญชี โดยความแตกต่างทางด้านราคา ลัทธิทรัพย์และกำไรทางบัญชีมีความสัมพันธ์กับขนาดของกิจการ เนื่องจากกิจกรรมขนาดใหญ่จะมี ความพร้อมทางด้านข้อมูลที่มากกว่าและจะเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการสะท้อนการเปลี่ยนแปลงกำไร ในลักษณะของกำไรที่ยั่งยืนของราคาลัทธิทรัพย์ในกิจกรรมขนาดใหญ่ที่สูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับ กิจการขนาดเล็ก

Collins, Kothari, and Rayburn (1987, p. 120) ศึกษาเพิ่มเติมจาก Beaver, Lambert and Morse (1980 cited Collins et al. 1987, p. 120) เพื่อหาความสัมพันธ์ของระดับราคาลัทธิทรัพย์ต่อ กำไรที่คาดว่าจะได้รับโดยมีขนาดของกิจการเป็นตัวแปรที่ใช้ในการทดสอบ

Collins et al. (1987, p. 115) สรุปผลการวิจัยว่า ขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์อย่างมี นัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงราคาลัทธิทรัพย์และระดับกำไรที่ไม่คาดหวัง

ในการนำเสนองบการเงินต้องได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นจากผู้สอบบัญชี เพื่อให้ข้อมูลในงบการเงินถูกต้อง ครบถ้วน เชื่อถือได้ และทันเวลา ซึ่งต้องเป็นไปตามที่มาตรฐาน บัญชีและตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ดังนั้น ในการปฏิบัติตามมาตรฐานบัญชี เรื่องการด้อยค่า ของสินทรัพย์ โดยมุมมองของผู้วิจัยเห็นว่า หากกิจการที่ใช้สำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 บริษัท (Big 4) เปรียบเทียบกับกิจการที่ใช้สำนักงานสอบบัญชีอื่น ในการรับรู้บัญชีการด้อยค่าของ สินทรัพย์ อาจแตกต่างกัน เนื่องจากสำนักงานงานบัญชีขนาดใหญ่ 4 บริษัทอาจให้ความสำคัญและ เข้มงวดในการจัดทำงบการเงินมากกว่า

แนวคิดของงานวิจัยทางด้าน Positive Accounting Research พบว่า นโยบายการบัญชี และวิธีปฏิบัติที่เป็นทางเลือกต่าง ๆ ของผู้บริหารมีอิทธิพลอย่างมากต่อการตกแต่งกำไร (Creative Accounting) ที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพของกำไรในปัจจุบันและอนาคตซึ่งสามารถอธิบายได้ด้วย

1. ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory)
2. ข้อบังคับและกฎระเบียบในการเปิดเผยข้อมูล (Disclosure and Regulatory Requirements)
3. ข้อสมมติของการให้ผลตอบแทน (The Bonus Plan Hypothesis)
4. ข้อสมมติทางด้านเงื่อนไขสัญญาทางการเงิน (The Debt Covenant Hypothesis)

5. ข้อสมมติทางด้านนโยบายทางด้านต้นทุน (Political Cost Hypothesis)

สำหรับงานวิจัยฉบับนี้จะกล่าวเฉพาะในมุมมองของข้อสมมติทางด้านเงื่อนไขสัญญาทางการเงิน (The Debt Covenant Hypothesis) โดยมองว่าผู้บริหารมีแรงจูงใจที่จะรับเอาแนวทางปฏิบัติทางบัญชีที่จะช่วยลดโอกาสที่กิจการจะฝ่าฝืนเงื่อนไขของสัญญาเงินกู้ (Watts & Zimmerman, 1986, p. 25) กล่าวคือกิจการที่มีอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสูงย่อมมีแนวโน้มที่จะรับเอาวิธีการปฏิบัติทางบัญชีที่จะช่วยเพิ่มกำไรและฐานะของสินทรัพย์ในงวดปัจจุบันมาใช้โดยไม่คำนึงถึงการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่ถูกต้อง อย่างไรก็ตาม มาตรฐานบัญชีในเรื่องการค้ำค่าของสินทรัพย์ เป็นอีกแนวทางปฏิบัติหนึ่งที่ผู้บริหารสามารถใช้เป็นทางเลือกในการปฏิบัติเพื่อรักษาระดับอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt - to - Equity Ratio) เป็นเครื่องมือทางการเงินอย่างหนึ่งที่ผู้ถือหุ้นหรือเจ้าหนี้ใช้เป็นเงื่อนไขบังคับให้กิจการต้องดำรงสัดส่วนผู้ถือหุ้นไว้ให้สูงกว่านี้ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่าจะสามารถชำระหนี้เงินต้นและดอกเบี้ยได้เมื่อครบกำหนด อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นจึงเป็นสิ่งที่แสดงถึงโครงสร้างของเงินทุน (Capital Structure) โดยโครงสร้างเงินทุนของแต่ละกิจการจะแตกต่างกันไปตามนโยบายของแต่ละกิจการและวิธีปฏิบัติทางบัญชีที่เป็นทางเลือกต่าง ๆ มีอิทธิพลอย่างมากต่อจำนวนเงินทางบัญชีเพื่อใช้คำนวณอัตราส่วนทางการเงินที่เป็นตัวบ่งชี้กิจการ ดังนั้นธุรกิจที่มีโครงสร้างของเงินทุนประกอบด้วยส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นส่วนใหญ่ ย่อมจะมีความเสี่ยงทางการเงินต่ำกว่าธุรกิจที่มีเงินทุนส่วนใหญ่มาจากหนี้สินเนื่องจากหนี้สินเป็นแหล่งเงินทุนที่กิจการมีภาระดอกเบี้ยจ่าย

สรุป คือ อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ช่วยประเมินฐานะทางการเงินของกิจการ ถ้าอัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่ำกว่าหนี้สิน อาจเป็นสัญญาณเตือนว่ากิจการดังกล่าวกำลังจะเกิดปัญหาทางการเงิน หรือกิจการกำลังจะละเมิดเงื่อนไขของสัญญาเงินกู้ เป็นสาเหตุที่ต้องมีการปรับปรุงอัตราส่วนทางการเงินให้มีสถานะดีกว่าเดิม โดยการเลือกวิธีปฏิบัติทางบัญชีที่จะช่วยเพิ่มกำไรในงวดปัจจุบัน ทำให้กำไรสุทธิตามเกณฑ์คงค้างเป็นกำไรที่ไม่มีคุณภาพ อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นตัวสะท้อนโครงสร้างเงินทุนของกิจการที่คำนวณขึ้นจากงบดุลเพื่อประเมินโครงสร้างเงินทุน กล่าวคือ กำไรสุทธิในแต่ละงวดบัญชีจะทำให้เกิดความเชื่อมโยงกันของงบดุลและงบกำไรขาดทุน ผ่านรายการกำไรสะสม ส่งผลให้สินทรัพย์เพิ่มขึ้นหรือหนี้สินลดลง ขณะที่การขาดทุนสุทธิจะให้ผลตรงกันข้าม ดังนั้นการที่บริษัทมีส่วนของผู้ถือหุ้นที่สูงกว่าภาระผูกพันที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ไม่ได้หมายความว่านโยบายที่ดีที่สุดเสมอไปในการตัดสินใจ (เพชร ชุมทรัพย์, 2534, หน้า 19)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

จากแนวเหตุผลของการกำหนดปัญหาการวิจัยนั้น ยังไม่มีงานวิจัยทางด้านปัจจัยที่เป็นลักษณะเฉพาะของกิจการที่มีผลกระทบต่อการค้าของสินทรัพย์ที่พิจารณาจาก ประเภทอุตสาหกรรม ขนาดของกิจการ สำนักงานสอบบัญชีและอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมุ่งที่ศึกษาปัจจัยที่เป็นลักษณะเฉพาะของกิจการที่มีผลกระทบต่อการค้าของสินทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมุ่งเน้นปัจจัยทางด้านประเภทกลุ่มอุตสาหกรรม ขนาดของกิจการซึ่งวัดจากมูลค่าของสินทรัพย์รวม สำนักงานสอบบัญชีและอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อสำรวจและศึกษาแนวปฏิบัติของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในเรื่อง การค้าของสินทรัพย์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นลักษณะเฉพาะของกิจการที่มีผลต่อการค้าของสินทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานของการวิจัย

จากแนวเหตุผลในการกำหนดปัญหาและวัตถุประสงค์ของงานวิจัยฉบับนี้ มุ่งทดสอบปัจจัยที่เป็นลักษณะเฉพาะของกิจการที่มีผลต่อการค้าของสินทรัพย์ โดยพิจารณาเฉพาะปัจจัยด้านกลุ่มอุตสาหกรรม ขนาดของกิจการ สำนักงานสอบบัญชี และอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ที่อาจมีผลต่อการค้าของสินทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยกำหนดสมมติฐานการวิจัยดังนี้

H_1 : ปัจจัยทางด้านกลุ่มอุตสาหกรรมมีความสัมพันธ์กับระดับความแตกต่างของการค้าของสินทรัพย์

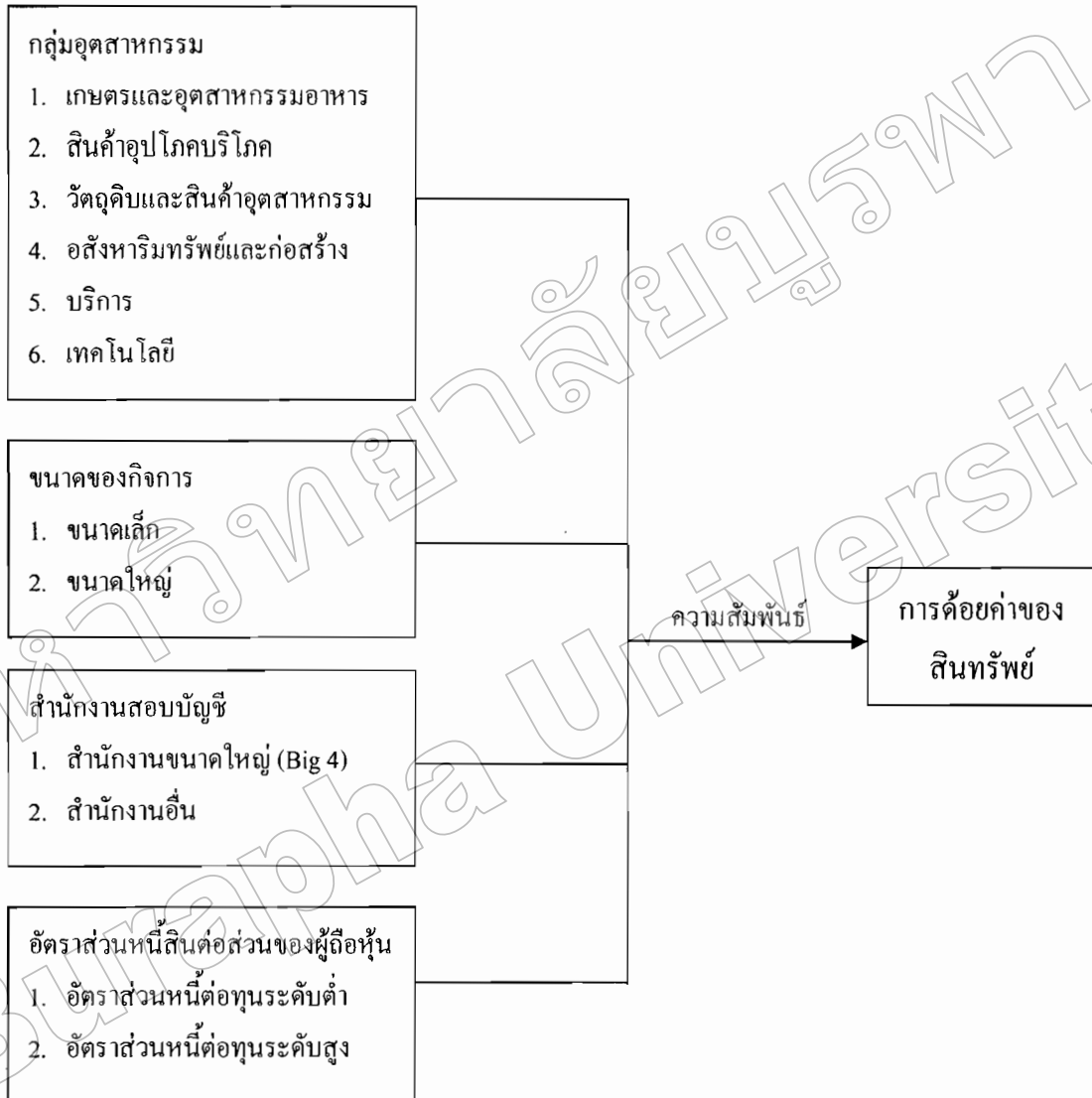
H_2 : ปัจจัยทางด้านขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการค้าของสินทรัพย์

H_3 : ปัจจัยทางด้านสำนักงานสอบบัญชีมีความสัมพันธ์กับระดับความแตกต่างของการค้าของสินทรัพย์

H_4 : ปัจจัยทางด้านอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (โครงสร้างเงินทุน) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการค้าของสินทรัพย์

กรอบแนวความคิด

ปัจจัย

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวความคิด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตามมาตรฐาน เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อทราบถึงปัจจัยที่เป็นลักษณะเฉพาะของกิจการที่มีผลต่อการด้อยค่าของสินทรัพย์

3. เพื่อเป็นหลักฐานทางวิชาการ สำหรับผู้สนใจที่จะนำไปศึกษา หรือเพื่อเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2542 - 2545 ทุกกลุ่มอุตสาหกรรม ที่มีการนำมาตรฐานการด้อยค่าของสินทรัพย์มาใช้ ยกเว้นกลุ่มธนาคาร ธุรกิจเงินทุนและหลักทรัพย์ ธุรกิจประกันภัยและประกันชีวิตเนื่องจากมีการจัดประเภทรายการสินทรัพย์และหนี้สินแตกต่างจากกลุ่มอื่นๆ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน หมายถึง ราคาขายสุทธิของสินทรัพย์หรือมูลค่าจากการใช้ของสินทรัพย์นั้นแล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า
 2. ราคาขายสุทธิ หมายถึง จำนวนที่จะได้รับจากการขายสินทรัพย์หักด้วยต้นทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์นั้น โดยที่ผู้ซื้อและผู้ขายสามารถต่อรองราคากันได้อย่างเป็นอิสระ ในขณะที่ทั้งสองฝ่ายมีความรอบรู้และเต็มใจในการแลกเปลี่ยน
 3. มูลค่าจากการใช้ หมายถึง มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตจากการใช้สินทรัพย์อย่างต่อเนื่องและการจำหน่ายสินทรัพย์ ณ วันสิ้นอายุการใช้งาน
 4. รายการขาดทุนจากการด้อยค่า หมายถึง จำนวนของราคาตามบัญชีที่สูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์
 5. หน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด หมายถึง สินทรัพย์กลุ่มที่เล็กที่สุดที่สามารถระบุได้ว่าการใช้กลุ่มสินทรัพย์ดังกล่าวอย่างต่อเนื่องจะก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับ ซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นอิสระจากกระแสเงินสดรับที่เกิดจากสินทรัพย์อื่นหรือกลุ่มสินทรัพย์อื่น
- ตลาดซื้อขายคลอง หมายถึง ตลาดที่มีคุณสมบัติทุกข้อดังต่อไปนี้
- 5.1 รายการที่ซื้อขายในตลาดต้องมีลักษณะเหมือนกัน
 - 5.2 ต้องมีผู้ที่เต็มใจซื้อและขายตลอดเวลา
 - 5.3 ราคาต้องเป็นที่เปิดเผยต่อสาธารณชน